

Nieuwsbrief tuinders| 25 september 2026

De nazomer gaat langzaam over in de herfst, maar in de tuin is nog genoeg te doen en te ontdekken. Je kunt verschillende groenten zaaien en planten, werken aan een gezonde bodem en je tuin voorbereiden op dieren die er tijdens de koudere maanden een veilige plek zoeken. Ook vertellen we over de samenwerking tussen AVVN en CropMix en nemen we je met Stadssafari mee naar de verrassende natuur van de stad.

Wat kun je nu nog zaaien en planten?

Denk je dat het zaaizeizoen voorbij is zodra de zomer op zijn einde loopt? Zeker niet. Ook in september kun je nog verschillende groenten zaaien en planten. Sommige gewassen groeien snel genoeg om dit najaar te oogsten. Andere kunnen goed tegen lagere temperaturen en blijven in de winter of het vroege voorjaar beschikbaar.

Denk bijvoorbeeld aan:

- veldsla;
- winterpostelein;
- spinazie;
- rucola;
- raapstelen;
- radijs;
- winterui;
- knoflook.

Welke gewassen nog mogelijk zijn, hangt af van het moment in september, de weersomstandigheden en de plek in je tuin. Kies bij voorkeur een beschutte, zonnige plaats en houd de grond na het zaaien licht vochtig. Met vliesdoek, een koude bak of een kleine tunnelkas kun je jonge planten beschermen en het groeizeizoen verlengen.

Komt een deel van je moestuin leeg te liggen? Laat de bodem dan niet de hele winter onbedekt. Zaai een passende groenbemester of bedek de grond met compost, bladeren of ander organisch materiaal. Daarmee bescherm je de bodem tegen uitdroging, slagregen en het wegspoelen van voedingsstoffen.

Lees wat je in september nog kunt zaaien en planten

AVVN en CropMix doen samen onderzoek in de moestuin

Welke gewassen groeien goed naast elkaar? En wat doet combinatieteelt met de opbrengst, biodiversiteit en aanwezigheid van plagen en bestuivers? Binnen MoestuinMix proberen wetenschappers en moestuinders daar samen een antwoord op te vinden.

AVVN werkt inmiddels ruim drie jaar samen met CropMix, een meerjarig onderzoeksprogramma onder leiding van Wageningen University & Research. Binnen het citizen-scienceproject MoestuinMix voeren tuinliefhebbers proeven uit in hun eigen moestuin. Ze telen verschillende gewassen naast elkaar, volgen wat er gebeurt en delen hun waarnemingen met de onderzoekers.

Voor de wetenschappers leveren al die moestuinen waardevolle praktijkinformatie op. Voor tuinders is het een kans om bewuster naar hun tuin te kijken en meer te leren over combinatieteelt. Zo komen wetenschap en praktijk letterlijk samen in de moestuin.

Heb je meegedaan aan MoestuinMix? Dan zijn we benieuwd naar jouw ervaringen. Welke combinatie heb je getest? Wat viel je op en wat zou je volgend jaar anders doen? Deel je ervaringen met AVVN en inspireer andere moestuinders.

[Lees meer over MoestuinMix en de samenwerking met CropMix](#)

Hoe herken je een gezonde bodem?

Een gezonde tuin begint onder je voeten. In een levende bodem groeien planten beter, wordt water langer vastgehouden en zijn voedingsstoffen beschikbaar voor planten. Maar hoe kun je zien of jouw bodem gezond is?

Een gezonde bodem herken je onder andere aan:

- een losse en kruimelige structuur;
- een frisse, aardse geur;
- voldoende regenwormen en andere bodemdieren;
- planten die gemakkelijk en diep wortelen;
- regenwater dat goed in de grond trekt;
- plantenresten die geleidelijk worden afgebroken.

Is je grond hard, dichtgeslagen of vrijwel levenloos? Dan kun je de bodem stap voor stap verbeteren. Bedek kale grond met compost, bladeren of mulch en laat afgestorven plantenresten zoveel mogelijk liggen. Het bodemleven zet dit organische materiaal om in voedingsstoffen en helpt tegelijkertijd de structuur van de grond te verbeteren.

Probeer de grond niet onnodig om te spitten. Door intensief spitten worden de natuurlijke bodemlagen verstoord. Loop bovendien zo min mogelijk over natte grond, omdat deze dan gemakkelijk verdicht.

Wil je weten hoe het met jouw bodem gesteld is? Graaf dan eens voorzichtig een klein stuk grond uit en bekijk wat je tegenkomt. Zie je wortels, gangetjes, regenwormen en verschillende kleine bodemdieren? Dan is dat meestal een goed teken.

Lees hoe je een gezonde bodem herkent en versterkt

Stadssafari laat de verborgen natuur van de stad zien

Tuinieren is veel meer dan een hobby. Volkstuinen, tuinparken en buurtgroen zijn plekken waar biodiversiteit, gezondheid, ontmoeting en betrokkenheid bij de leefomgeving samenkomen. Dat is ook waar de nieuwe theatervoorstelling Stadssafari aandacht voor vraagt.

Stadssafari is een theaterervaring van de makers van De Nieuwe Wildernis, De Wilde Stad, Onder het Maaiveld en De Wilde Noordzee. Bioloog Luc Hoogenstein neemt het publiek met spectaculaire filmbeelden, wetenschap, humor en verhalen mee in de verborgen natuur van de stad. In zijn eigen stadstuin ontdekte hij inmiddels meer dan 2.500 soorten.

Van 24 september 2026 tot juni 2027 reist Stadssafari langs vijftig Nederlandse steden. Grote kans dus dat de voorstelling ook bij jou in de buurt speelt.

Misschien is een bezoek een mooie aanleiding om samen met andere tuinders of buurtgroenliefhebbers op ontdekkingsstocht te gaan. Je kunt de voorstelling ook koppelen aan een wandeling, open dag, soorteninventarisatie of biodiversiteitsactiviteit op het tuinpark. Zo laten we samen meer mensen ervaren hoe rijk en waardevol het groen dichtbij huis is.

Bekijk Stadssafari en de volledige speellijst

Maak van je najaarstuin een schuilplaats voor dieren

In de herfst bereiden veel dieren zich voor op de koudere maanden. Egels zoeken een beschutte plek, vogels gaan op zoek naar zaden en bessen en insecten kruipen weg tussen bladeren, stengels en takken.

Je helpt deze dieren door je tuin niet helemaal op te ruimen. Laat uitgebloeide planten zoveel mogelijk staan. De zaden zijn voedsel voor vogels en de holle stengels bieden een overwinteringsplek aan insecten. Een laag bladeren onder struiken beschermt de bodem en vormt een schuilplaats voor allerlei kleine dieren.

Ook met enkele eenvoudige maatregelen maak je verschil:

- laat bladeren onder struiken en hagen liggen;
- bewaar uitgebloeide bloemen en zaadhoofden;
- maak een takkenhoop op een rustige plek;
- laat een rommelig hoekje in de tuin bestaan;
- zorg dat egels zich tussen tuinen kunnen verplaatsen;
- gebruik geen chemische bestrijdingsmiddelen;
- plaats eventueel een schaal met vers water;
- controleer compost- en takkenhopen voordat je ze verplaatst.

Wees extra voorzichtig met bladblazers en maaimachines. Tussen hoog gras en afgevallen bladeren kunnen egels, kikkers, padden en insecten verscholen zitten.

Een natuurvriendelijke najaarstuin hoeft dus niet kaal en opgeruimd te zijn. Juist bladeren, stengels, zaden en takken maken de tuin tijdens de winter waardevol voor dieren. En in het voorjaar profiteert ook het bodemleven daarvan.

Ontdek hoe je dieren helpt in de najaarstuin

Tot slot

Of je nu komt voor de oogst, de rust of het contact met anderen: jouw volkstuin doet ertoe. Samen houden we de tuinparken groen, levendig en toekomstbestendig.

AVVN – samen natuurlijk tuinieren